

(1)

Subject: Pashto

Name: Nawshad Khan

Batch: 012

Date: 24-9-2023

Q.6

(1) تعارف

پښتانه يو غني مېنه ناله او بهادر
اولس ده كوم چې د بډ صعبه يه
شمال كښي اوسيدو. د تقسيم نه بعد په
پښتانه د پاكستان يه قبايلو سپهرو كښي
زاغلل او نسه د افغانستان يه حصوا
كښي راغلل. تاريخ د دوي باره كښي كښي
چي دوي د بني اسرائيل اولاد ده او د دوي
شجره د حضرت يعقوب سره تړي. ولي خله
مورخين وايي چي ده د بني اسرائيل اولاد
نه ده بلكه ده د قيس عبدالرشيد اولاد
كوم چي د افغانستان سيمي ته راغلي وو.
او دلته آباد شوي دي.

د پښتونو متعلق مورخين دو كښي لري
يو آرخ وايي چي ده بني اسرائيل دي

او بل آرخ وای جی نہ دی۔ دَ دواوہ
ذکر لاندے ور کولے شتوے
دے بورہ پہ تفصیل او ثبوت سرہ۔

(2) پستانہ دَ بنی اسرائیل اولاد دے

دَ پید مورہس دَ پستولو مارہ بنی دہ
رطریہ لری جی پستانہ دَ بنی اسرائیل
اولاد دے 4۔ وکی جی سہ داسی
طلوور ناستہ باستہ اور لومونہ دَ بنی اسرائیل
او پستو دَ یو بل سرہ میل ویدی۔

(i) پتکے

دَ پستو دَ پتکے مشران دَ سرہ
نہ خادر تاوا بنی ملی تہ جی پتکے وٹیل شی۔
کھنی مشران وس کم پہ یہودیا لوں
بنی پتکے تری۔ نو دے لہ قبلہ
مورہسین وای جی پستانہ بنی اسرائیل
دی۔

(ii) دَ کورر عامہ دَ مینی گھائے

یہ پستولوں بنی دَ کورر عامہ
دَ مینی گھائے پتکے وکی جی
اوس کم پہ یہودیا لوں بنی دَ کورر
عامہ دَ مینی گھائے پتکے نو دے
لوشان وای دَ وکی نہ پستانہ دَ
بنی اسرائیل لو شاخ پتکے۔

(3)

(iii) دَ ناوی لوئڻځ -

ٻه ڀڻڻون ڳڻي ڇي ڇو واده وي

نو ناوی ٻه ڀڻڻ باندي لوئڻځ راجواري وي

او ڇڻڻ ڇي پڻڻون - وڻي ڇي ٻه ڀڻڻ اسراڻڻون

کي ڳڻڻ ده راجواري ده - او ناوي دَ واده

ٻه وڻڻ ڇڻڻ ڇي دَ لوئڻځ سره پڻڻون -

(iv) دَ رور دَ ڳوڻڻځ سره ڳڻڻځ ڳوڻ

ٻه ڀڻڻون ڳڻي ڇي ده رواج عام دَ

ڇي ڇي ڇو دَ ڇا رور ڳوڻڻځ ڳڻي ڇي ڇي

او ڳڻڻځ ڳڻڻځ ڳوڻڻځ ڳڻي ڇي ڇي

ڳڻڻځ دَ ڳڻڻځ ڳڻڻځ رور دَ ڳڻڻځ دَ

ڳڻڻځ سره ڳڻڻځ ڳڻڻځ - وڻي ڇي ٻه ڀڻڻ

اسراڻڻځ ڳڻي ڇي ڇي ده رواج موجود دَ

او دَ رور دَ ڳوڻڻځ سره ڳڻڻځ ڳڻڻځ -

(v) دَ يَعْقُوبُ عَمَّ دَرَسَتْ تَلْفَظْ

دَ يَعْقُوبُ دَ نَوْمٌ تَلْفَظْ بِلِ سَوَكْ

دَرَسَتْ اَوْ عَمَّ نَهْ شَيْ كَوْلِ - مَهْ خَلَكْ

دَرَسَتْ تَلْفَظْ بِي بِي بِنْتَانَهْ كَوْلِ

شَيْ -

(vi) دَ قَبِيلُو نَوْمُونَهْ

دَ لَيْتُو دَ قَبِيلُو نَوْمُونَهْ دَ

بِي اسْرَائِيلُو نَهْ اَخْزْ كَوْلِ شَوِي

دَ - كَلَهْ

يُو سَفَرِي ← يُو سَفْ

اَفْرِيدِي ← دَفْتَالِي

دَ بَارَهْ ذَكْرْ كَوْلِ شَوِي نَبُو نُونْ

بِهْ بِنْيَادْ بَانْدِي مَوْرَحِينِ وَايِي

دِي بِنْتَانَهْ دَ بِي اسْرَائِيلُو يُو شَارِدْ

(5)

پښتانه ټي اسرائیل نه دي

(3)

څه موږ حسين ده واي چي لويها

پښتانه ټي اسرائیل نه دي - ولي

چي

(1) پښتانه څو زبردستي نه مني

څه موږ حسين واي چي پښتانه څو

افغانستان هيواد ته هجرت واکو لو

لو دوي چي په څوړه پښتانه کړل -

او چيل پلټور چي او ثقافت يي هدير

کړو - ولي پښتون کيسه جدي هم څوړ

نه مني او په څوړه ده چيل پلټور نه

بدبڼي - لو د دي له قبل موږ

موږ حسين واي چي پښتانه ټي اسرائیل

نه دي -

(6)

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

پڻتون تہ تہ اُتہ فائدہ وہ

(7)

پيشان جوڊ ٿنو -

(5) خلاصه

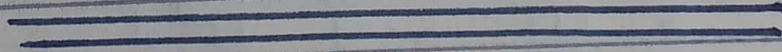
ڌا مؤرخين وائي پي پيشانه پي

اسرائيل ڏي - او ڌا وائي پي نه ڏي

ڏي - وائي پي ڌ مؤرخين نه ٿيڌي خبره

ده ڌ پي پيشانه ڌ قيس عبدالرشيد

اولاد ره -

(8)

Q.7

اولسي آڊب

په پښتو کښي اولسي آڊب دي ته
واښل شي کم چي سښه په سښه
د يو نسل نه بل نسل ته منتقل
کيږي۔

د اولسي آڊب مو هوعان

د پښتو اولسي آڊب ښي د

مښي محبت، دوستي، دښمني، هېمان لوزي

غذيي مالداري، جگه مکه، علم نو سڅالي

او داسي نور ګڼد شمير مو هوعان

شامل وک۔

د اولسي آڊب اصناف

د پښتانو په اولسي آڊب کښي

ده لاندی ورکړل شوی اهداف شامل

دی -

(۱) ټپه

ټپه یو نامورک صنف ده

۴ لپښتو د اولسي ادب - په ټپه کې

وړمې مصره وده وي او ۹ سلابه

پکښې وي - او دویمې مصره یی ۱۳ سلابه

(۲) - ټپه ته ټپه خټکه ولایې چې د

مې لو ستونځ په لو غونځ گوته کېږي

او آواز ټپ کېږي -

(۳) نیمکې

نیمکې د لپښتو د اولسي ادب دویم

نامورک صنف ده - د نوم پټې وړمې

مصره ۱۲ سلابه وي او پوره

مطلب نه ولایې واقعاً کوی -

او دولهه مصرعہ بی بی ل سلاب بہ اول

لہ جی در سرہ لو ہائے شی تو

مصلب بی والی کوئی۔

تلا

چا وی جی سور سلاب بی بہ لائیدی بنائے کم ۴

چا وی جی مازنگ ۴۔

(iii) لو بہ

لو بہ لو بل ناموارے ہف ۴ ۵

اولی آدی کوم جی محوم بہ

ودولوں کی بنیگی وائی۔ دہ بنیگی

او سرہ دورہ کم وئیگی۔ بہ

لو بہ کئی خیات نہ خیات کہ بیرونہ

وی۔ او کم نہ کم م بیرونہ وی۔

(iv) چار بیہ

چار بیہ کم لو ہف ۴ ۵

اولس آدباً کم پتی بی بی د نوم نه

والحی ده - پتی بی بی دی کنی خلوور بیسونه

وی - چار بیته محوم اوله وی او بی

دی کنی پینوانی قصی او واقعی

بیان سوی وی -

د دی موصوعان کنی مینه فحیت

نم خوشال شامل وی -

(۷) بلی

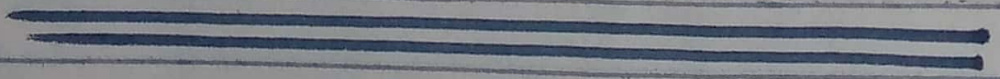
بلی نه پستو اولس آدب صنف ده

به نوم کنی لوستونک به جوش

او حذی سره بیان کوی - او د

اور بدونک کنی حذب او ولوله

بیذا کوی -

5.5

خوشحال خان بابا

خوشحال خان بابا به ۱۵۵۶ هجری کبھی

د شهباز خان کوه کنگیر لے وو به دغه

وینت کئی شهباز خان د معلو د

اوسنت نه به خیله علاقه سردار وو-

چی د کفء د وفات نه ورسو د کفء

کوئی خوشحال خان حیک د خیله علاقه

سردار شو- ولی چی د شله شالو د وچی

نه د خوشحال خان او د معلو اهلان خان

دیندا سول او زندان تاپی واچو-

و رسو د دی نه کفء تیره تہ لکرو

او اللہ به ۱۱۵۵ هجری کبھی وفات

شو-

(1) دَ خوسال خان مشعل

خوسال خان بابا به يو ومنت
 سردار، بنكاري، صوفي، شاعر، جنگجو
 او يو نر پيښتون وو.

(2) دَ خوسال خان د شاعر نوموارو

اولا خونه

(1) دَ خوسال خان عشقيه شاعري

خوسال خان د خيل څو ژوند به اولادني
 حصه ښي عشقه شاعر گهري ده. او به
 خيله مينه ښي د خيل سره گم ښي وو.
 يا به خيل ارمينه به خپلو وينورنگ ليرم
 يا به ښکل گم دغه ستا شونډي ملا لي.

او خوسال خان بابا پل گمانه ښي والي څي

يا به اوسيم ستا مطني به لاس ښي.

يا به سر ورباندي بيا م دوه وينډي دي.

(ii) ڈاکو سوال خان اخلاقی شاعری

ڈاکو سوال خان بابا نہ صرف عشقِ بیل

بہی کھنڈہ اخلاقی شاعری کلم لکری

دہ۔ یوہاٹے کہی لکری بی۔

ذروع نہ خولی او باسی کلم قولہ دہ

قولہ کھنڈہ دہ بی دشتیا نہ خولی او باسی۔

او پد بیل ہاٹے کہی لکری بی۔

کہ دی مہا د مخلوق د درہ پدیووا
باد شاہی دی مبارک شاہ کلم لکری۔

(iii) ڈاکو سوال خان تصوفی شاعری

کلم بہی ڈاکو سوال خان ڈاکو ڈاکو

نہ خیر شو او باہی سرکے بی او طاہری

تو تصوفی شاعری بی شروع کلم۔

یوہاٹے کہی لکری بی۔

حلق عبادت کیویا جنت عواری

زما ڈاکو سوال ڈاکو عبادت نہ دہ

(۱۷) دَ خوشحال خان دَ ننگِ ساسی

خوشحال خان بابا یو جنگو کیم دو۔

جی جی بہ بہ پیتون اولس بانڈی

ننگ کولو۔ یو تانے نیسی لکی جی۔

دَ اعجاز بہ ننگ جی و تیرا لورہ

ننگیالے دَ تانے خوشحال خٹل یم۔

(۷) دَ خوشحال خان بابا قاسمی ساسی

خوشحال خان بابا دَ خیل قوم او ^{معلو} معلو

سره بے خدہ مسید لالہ۔ تو معلو دَ دَ

بہ قوم نیسی بے اتفاق او نقر لو نہ خوارہ

کیدی ۹۹۔ یو تانے نیسی لکی جی۔

ادمان کو اتفاق پیتانہ موہی۔

ذوہ خوشحال بہ شنی توان دَ خوشحال

او بل تانے کیں والی جی۔

کہ اتفاق پیتو تو نیسی وے

نومابہ دَ معلو کدیوان بارہ کیم ۹۹۔

او ٻيل هٽار ڪيئي ڌڻ پيئڻو نه هٽلا ڪيئي

او وائي چي -
 چي ڪها سره وراڻ شي تو
 مٽلو پڻ هيربان شي -

(3) خلد جو سوال فان بابا ڌڻ پيئو پڻ آڊب

ڪيئي هٽانڊ جوڊه مڙيه لڏي، جا پيئي
 ڌڻ ڙوند پڻ هير آڙاڻ شاعري ڪري

ده - ڪهفءَ ڪو مينه ده، افلاق دي

او ڪو لڏو فاني شاعري ده -

لو اڙخ پيئي ڪم نه ڏي پڙي خود -

=====

2.2

(A) رحمان بابا ۽ عام اولس شاعرم

رحمان بابا ۽ ۽ عام اولس شاعرم

معم ووتيل ڪيئي اوده ۽ نوسخال بابا

نه پي دويم مبر شاعر ڪيل ڪيئي

۽ ۽ شيرت سا پڻ خبره نه ده

لوي او ورڪو ڪي، ڪيئي او سهره پوئل

پنهانه رحمان بابا پيڙائي - او ۽ ڪهڙا

شاعرم به ڪي روزمره ڙوند ڪيئي بار

بار دوپرا وائي -

رحمان بابا ڪيل شاعرم به دونه

ساده او راوانه ڙبه ڪيئي ڪري ده پي

يو عام سهره، ماشوم او ڪنهانه ڪم پي

يو ڪيئي -

(B)

رحمان بابا جو ٿاڻي ٿيئي ليلي ٿيئي -

خيل پرادا ۽ پيئي معلوم شي اڀي رحمان
ڪلهه ڪلهه ڏانهن ٻارهه ٻارهه ويئي -

غم او توشه ڪالي، ٻيڻا وٺي او ٻو وٺي ڏوڏ

حصي ڏي - بعضي خلق به ٻيڻا وٺي وقت ٿيئي

به ڏوڏ ٿيڻي ويئي او ٻيڻا ٻو وٺي ٿيئي

به ڏوڏ لڏي ٿيئي - او خلق به ٻيڻا ٿيڻي

شوم ڏيڻا وائي - او رحمان بابا به عالم

اولس لڏي ٿيئي مشهور ڪوي -

رحمان بابا بل ٿاڻي ٿيئي ليلي

ٿيئي -

ٿيڻي ڏوڏ تو سڙا وي ڏهان ٻارهه ٻارهه ٿيڻي
ٿيڻي ڏوڏ ڪهڙا ڏي ٿيئي خدمت ٿيئي ٿيڻي

رحمان بابا به ڏي خيڙ ڏوڏ ورتو ٿيئي ٿيئي

انسان لڏي به خيل ٿيڻي ٿيڻي ٿيڻي نه خيڙ

ڏهڙو لڏي ٻارهه ڪم ڪولا ٿيڻي ٿيڻي ڏي

نه ٿيڻي ٿيڻي ٿيڻي ٿيڻي ڏهان

(۱۹)

له ځهان له څاره شير کړه -

ډځهان بابا بل ځان ته ښي ښي

چي -

به د ښا د نښيالو دي ده دوه کاره -
يا به اتوري ککاره يا به کامدان شي -

ډځهان بابا ده شو به مام اولس ښي ډير

نامه واپه ده - او ځوانانو له داد ورکوي چي

سوخ غږه ښايي ښار دي او ښا به هغه ښايي

کار او حجت هم - او د ډير حجت نه ورسټون

به دره الله لښايي کامښايي درکړي -

ادمت ځا به دولت نه ده ډځهان

ښت کو جوښي د سرو زرو انسان نه ده

ډځهان بابا خلقو ته تلقين ښي چي ښه د انسان

نه انسان نه جوښي - او کو جوښي د سرو زرو

ښت به ښا د انسان نه ځواره و -

از غي مه کنده به لاد نهن جرسا به بي کچم لار شيلا
نر د چلو اگا بي نسيه دي چلزار شي -

د همان بابا به دي نهي عام اوس له

بعام ورتوي چي - د چا سره لار نه وي

کول بکار بلک د هر چا سره نسا

کول بکار وي -

د همان بابا د شهرت و جرات

(i) د ژولو حقيقت بي بيان کړه ده

همان بابا به خپله ستا مې نهي د

ژوند حقيقت بيان کړه ده - او نن صده
کفره بي سه ووتيد نو رشي جيتري -

(ii) ساده ژبه بي استعمال کړي ده

د همان بابا به ستا مې به يو اوس

لوهلزي - ولي چي د لغه ستا مې نهي ساوه

ژبه استعمال شوي ده -

(21)

iii) د کھفہ شامی موندنه روز مده ژوندی استمال و

نن مه عم بی نه جابندی سده یاد حالت
دش نو د کھفہ د شامی نندونه استمالوی
او خیل خالف لده بی جوان فرتوی -

iv) خودی شامی بی لری ده (Human nature)

د رحمان بابا شامی د انسان د قدرت عکاس
کوی - کوی شکه الله تعالی بویه کوه او ذین
او هیاکت بی ورکری دی - اتم کھفہ شامی
عم کھفہ لری ده -

v) حلاصه

د رحمان بابا د پام عام اولس شاعر بللی
ش دل بی کھفہ د عام اولس شامی لری ده او
حلق بی خیل عام ژوندی شوره استمالوی

(32)

Q.8

(A) ناول

ناول د ايتلن زبني لغو آڏو

ناوليتا نه اخذ ڪيو شوي ده - به ڪم

نبي جي ليدوال د خيل ذهن مطابق

او ڪر القوبه ده ڪنن د ژوند رستونو

قصه بيا نوي -

(B) د ناول قسمونه

د ناول ٽي نامواري قسمونه ڪندڙ

ورڪيو شوي دي -

(1) تاريخي ناول

تاريخي ناول د ناول جو قسم ده به ڪم

بي جي تاريخي شوي وقت ڪر ڇا رونه موجوده

او ڪفوي د عهد وختا تاريخي خيل لوستو

(23)

تہ سرگندھوی -

(ii) سیاسی ناول

سیاسی ناول کھنڈہ قسم دے پہ کوم کئی
جی سیاست بارہ کئی بخش کیری شکرے وی

د سیاست پر سبھ او بد ہر اول خونہ بی
پہ خیل لو سونگو بندی خد کندی وی -

(iii) چا سوسی ناول

چا سوسی ناول کھنڈہ قسم دے وی
پہ کوم کئی بی مڈری کردار د نو چا سوس
کردار آدا کوی - او د خد معلوما توں

پس لکیرے وی -

(iv) د خیت ناول

دہ د ناول کھنڈہ قسم دے پہ کوم

کئی بی دوہ مڈری کردار ونہ وی -

(24)

لو کھلک وی او بلک جینئ - توک پی ک

لو کھلک سرہ سہ کوی -

(c) ک ناول حصہ

ک ناول دری حصہ وی -

(i) شروعات (Exposition)

ک ناول پہ شروعات سہی ری بول کردا ونہ

اوت کھوی بومونہ کھنڈ کھری وی -

(ii) قولہ (Climax)

قولہ سہی ناول کھل مسیحنی حصہ ک

رسہ وی -

(iii) امرتھ (Catastrophe)

امدہ حصہ سہی کھیرہ کھہ سہی امرتھ

بی راوتھی -